

Activiteitenverslag

2015

Center of Expertise on Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals

AMCRA heeft als doel om te fungeren als kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan willen we op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel vanaf 2 januari 2012 en formuleert adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

Activiteiten – realisaties 2015

AMCRA bestaat sedert voorjaar 2014 uit twee eenheden: de eenheid 'Advies en Communicatie', operationeel sedert januari 2012 en de 'Wetenschappelijke eenheid' voor de data-analyse van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau, opgestart in mei 2014 in functie van de analyse voor het AB Register systeem van Belpork (voor Certus).

De staf van AMCRA vzw bestaat uit 4 personen (3.6 fte): een coördinator (1 fte), 2 wetenschappelijk medewerkers (0.6 fte binnen de eenheid 'Advies en Communicatie' en 1 fte binnen de 'Wetenschappelijke eenheid') en een data-analist (1 fte binnen de 'Wetenschappelijke eenheid'). De data-analiste was tussen 24 juli en 5 november 2015 in moederschapsrust. In 2015 waren er geen wijzigingen in de structuur van AMCRA en het personeelsbestand.

In onderstaand activiteitenverslag worden de activiteiten per eenheid weergegeven en wordt tevens dieper ingegaan op de realisaties van de partners/leden van AMCRA ter invulling van het strategisch plan Visie 2020.

I. Eenheid Advies en Communicatie

Voor 2014 en 2015 werden verschillende doelstellingen vooropgesteld. In 2014 werden reeds bepaalde van deze doelstellingen gefinaliseerd, zoals beschreven in het activiteitenverslag van 2014. Hiervoor werd samengewerkt met de reeds bestaande werkgroepen, opgericht in 2012 en 2013. Voor de doelstelling 'Vaccinatie' werden in 2015 werkgroepen per diersoort opgericht om voor varkens, pluimvee en rundvee adviezen te kunnen opstellen. Eind 2014 werd een nieuwe werkgroep 'Invloedsfactoren' opgericht die zijn doelstelling wenste te beëindigen uiterlijk in 2016.

De realisaties en activiteiten van AMCRA worden in onderstaand verslag verder toegelicht.

1. Activiteiten met betrekking tot realisatie adviezen

Advies 'Vaccinatie kaderend binnen een goede bioveiligheid'

AMCRA nam in samenwerking met DGZ Vlaanderen het initiatief tot bilateraal overleg met de verschillende farmaceutische firma's die vaccins voor dieren op de Belgische markt brengen. Generieke vaccinatie aanbevelingen werden gemaakt voor de verschillende diersoorten. Aansluitend hierop werden vaccinatie adviezen voor verschillende ziekten per productiediersector (varken, rund- en pluimvee) opgesteld, gekaderd binnen andere preventieve maatregelen zoals bioveiligheidsmaatregelen. Hiertoe werd een samenwerking opgezet met de wetenschappelijke verenigingen per diersoort (WVPA, IPVS Belgian Branch, ...). De diersoortspecifieke werkgroepen bogen zich over het uitwerken van deze strategieën om het gebruik van vaccinatie en het correct toepassen van vaccinatieschema's te bevorderen. De **eerste versies** van de **vaccinatie adviezen** voor varken, rund- en pluimvee kwamen hierdoor tot stand in **december 2015**. Deze worden teruggekoppeld met de werkgroepen in december 2015 – januari 2016, om de adviezen te kunnen **finaliseren in de loop van februari 2016**.

Werkgroepen 'Vaccinatie'

In 2015 werden nieuwe werkgroepen opgericht/samengesteld om de vaccinatiedoelstellingen te kunnen invullen:

- Werkgroep vaccinatie varkens
- Werkgroep vaccinatie pluimvee
- Werkgroep vaccinatie rundvee

Voorafgaand aan het overleg met deze werkgroepen werd overleg gepleegd met verschillende farmaceutische firma's die vaccins op de Belgische markt brengen.

In onderstaande tabel kan u een overzicht vinden van de **vergaderingen** georganiseerd in 2015 in het kader van de **doelstelling 'vaccinatie'**:

Overleg vaccinatie AMCRA - DGZ - farmaceutische firma's	Overleg vaccinatie AMCRA
DGZ varkensteam: 21/jan	AMCRA -WVPA: 2/feb
Zoetis: 24/feb	vaccinatie BVD: 3/apr
MSD: 26/feb	werkgroep vaccinatie varken: 17/nov
Boehringer: 4/mrt	werkgroep vaccinatie pluimvee: 24/nov
Hipra: 12/mrt	
Elanco-Lohmann: 12/mrt	
Merial: 18/mrt	
Ceva: 18/mrt	
IDT: 2/apr	
DGZ varkensteam: 25/aug	

Advies 'Invloedsfactoren antibioticagebruik

Tijdens werkgroepvergaderingen ter invulling van voorheen geformuleerde objectieven kwamen factoren ter sprake die mogelijk het antibioticagebruik beïnvloeden. Hierop volgend ontstond de vraag vanuit de Raad van Bestuur om een afzonderlijke werkgroep op te richten om deze factoren meer in detail te kunnen bespreken. Deze doelstelling werd ook overgenomen door de Stuurgroep. Na de opstart van een werkgroep eind 2014 werd deze doelstelling opgevolgd tijdens meerdere vergaderingen in 2015. Op basis van de finale lectuur van het tot stand gekomen document door de werkgroepleden in december 2015, wordt het **advies gefinaliseerd in januari 2016**.

Werkgroepvergaderingen 'Invloedsfactoren':

10/mrt
19/mei
1/sep

Digitaliseren van de formularia voor varkens, rund- en pluimvee, hond/kat en paard

De formularia 'Eerste Editie, versie 1' voor varkens, rund- en pluimvee werden verspreid in het najaar van 2013. Een beperkte revisie werd uitgevoerd in september 2014 (Eerste Editie, versie 1.1). De nieuwe versie werd beschikbaar gesteld op de website (beveiligd deel) en de pocketversie, uitgebracht in het Nederlands en Frans, werd verspreid onder dierenartsen in 2014 en 2015 tijdens de dierenartsenbeurzen Expovet en Vétérinexpo, tijdens studienamiddagen waar AMCRA te gast was en via de AMCRA partners van de Raad van Bestuur en Stuurgroep en de werkgroepleden. Momenteel zijn geen pocketversies (NL/FR) meer beschikbaar van de formularia varkens, rund- en pluimvee (zie ook verder: overzichtstabel oplage – verdeling). De

pdf-versies van de formularia varkens, rund- en pluimvee kunnen steeds opgevraagd worden via de website van AMCRA.

Ook de formularia voor hond/kat en paard die gevalideerd werden in september 2014, werden verder verspreid in 2015 op Expovet, Vétérinexpo, tijdens studienamiddagen waar AMCRA te gast was en via de verschillende kanalen beschikbaar via de partners van de Raad van Bestuur en Stuurgroep. Momenteel zijn er nog 297 exemplaren in het Nederlands en 770 exemplaren in het Frans beschikbaar (zie ook verder: overzichtstabel oplage – verdeling). De pdf-versies van de formularia hond/kat en paard kunnen steeds opgevraagd worden via de website van AMCRA.

Teneinde revisies efficiënt te kunnen uitvoeren, de inzetbaarheid door de praktijkdierenarts te verhogen en de verspreiding van de formularia te optimaliseren werd besloten om deze uit te brengen onder de vorm van een mobiele website. In de loop van 2015 werden diverse vergaderingen georganiseerd met 'MedDB', het bureau dat aangesproken werd voor de ontwikkeling van de mobiele website. Contacten werden gelegd met de verschillende farmaceutische firma's om de betrouwbaarheid van de data (link actieve substanties - producten) te verzekeren. De mobiele website is gepland **functioneel te zijn in het eerste semester van 2016**.

Overleg mbt realisatie mobiel formularium:

9/jan
22/jan
23/jan
13/feb
24/mrt
4/mei
30/jun
8/sep

2. Communicatie en sensibilisatie

AMCRA als spreker op nationale en internationale studiedagen/deelname aan teleconferenties

28 januari	Koninklijke academie voor geneeskunde, Brussel
9 februari	EPRUMA meeting, Brussel
18 mei	EPRUMA teleconferentie
2 juni	SDa, Nederland (Utrecht): Studying the epidemiology of antimicrobial resistance
11 juni	Intercoop, Gent: The epidemiology of antimicrobial resistance and the Belgian approach
14 september	EPRUMA meeting, Brussel
1 oktober	Nuscience, Gent: The epidemiology of antimicrobial resistance and the Belgian approach
16 oktober	ISGIH congres, Gent: The epidemiology of antimicrobial resistance at the interface between animals and humans
27 oktober	Zwitserland: Reducing antimicrobial usage in pig production through management and biosecurity measures
30 oktober	VEE, Gent: Associations between biosecurity, herd characteristics, production parameters and antimicrobial usage in pig production in four EU countries
18 november	Antibiotic Awareness Day 'One Health Strategy' van Bapcoc, Brussel

19 november	Vet summit Berlijn: The epidemiology of antimicrobial resistance at the interface between animals and humans
30 november	EPRUMA teleconferentie

Roadshows

DATUM	ORGANISATIE	TOPIC
20 januari	Boerenbond, varkenshouders Vlaams-Brabant, Lennik	Antibioticumgebruik en –resistentie in de diergeneeskunde
24 februari	NCBL – Groene Kring	Het gebruik van diergeneesmiddelen in de melkveehouderij
26 februari	Groene Kring Lochristi	Antibioticumgebruik en –resistentie in de melkveehouderij
7 juli	KVLV – Agra – Oost-en West-Vlaanderen, Merelbeke	Antibioticumgebruik en –resistentie in de vleesveehouderij
24 september	AVEVE, Merksem	De epidemiologie van antibacteriële resistentie en wat er aan te doen ...
22 oktober	KVLV – Agra – Limburg, Olen	AMCRA en vermindering antibioticagebruik in vleesvee en vleeskalverensector
25 oktober	Expovet	AMCRA doelstellingen, stand van zaken en adviezen. Wat brengt de toekomst?
6 november	Instituut voor Permanente Vorming	Het goed gebruik van antibiotica
27 november	Varkensacademie Beitem	Beter produceren met minder antibioticum: het kan

Deelname aan beurzen

15-18 januari Agriflanders	Verdeling gidsen, flyers en posters op stand FAVV
24-27 juli Libramont	Gedeelde stand AMCRA – FAVV met verdeling gidsen, flyers en posters
24-25 oktober Expovet	Expovet: stand AMCRA met verdeling gidsen, formularia, posters en strips ‘Tante Biotica’ van Bapcoc Debat met dierenartsen: ‘Antibioticareductie in de praktijk’ roadshow ‘AMCRA doelstellingen, stand van zaken en adviezen. Wat brengt de toekomst?’

Up-to-date houden website AMCRA

De website van AMCRA (www.amcra.be) wil de geïnformeerde bezoeker wegwijs maken doorheen de verschillende topics om deze op die manier gericht te informeren over de werking, de doelstellingen en de realisaties van AMCRA. Persberichten, nieuwsbrieven, adviezen worden stelselmatig toegevoegd. Verder wordt de agenda inzake werkgroep-, staf- en stuurgroepvergaderingen, alsook roadshows, studiedagen over topics gerelateerd aan antibioticumgebruik en –resistentie e.d. zichtbaar gemaakt zodat iedereen op de hoogte kan blijven van onze activiteiten. We geloven immers dat een goede communicatie en transparantie belangrijk is voor de geloofwaardigheid van AMCRA. De formularia voor hond, kat en paard zijn, naar analogie met de voedselproducerende dieren, aanwezig op het beveiligd deel van onze website. Enkel dierenartsen, wetenschappers, adviseurs gerelateerd aan de farmaceutische of voederindustrie krijgen toegang tot dit deel na goedkeuring door de staf van AMCRA.

Een aantal voorbeelden van publicaties doorheen 2015:

13 december	Links – Internationale rapporten	Het 4 ^{de} ESVAC rapport over de verkoop van antibacteriële middelen in 25 EU/EEA landen voor 2012
23 september	Nieuwsbericht	Dierenarts is zich bewust van antibioticaproblematiek
27 juli	Links – Nationale rapporten	CODA-CERVA – Antimicrobial Resistance in commensal <i>E. coli</i> from livestock in Belgium: Trend Analysis 2011-2014
22 juni	Links – Nationale rapporten	Publicatie BelVet-SAC rapport 2014
22 juni	Links – Publicaties en pers	AMCRA persbericht over de evolutie van het antibioticagebruik in de diergeneeskunde in België in 2014
29 april	Nieuwsbericht	COLRUYT GROUP neemt AMCRA richtlijnen op in lastenboek
22 april	Nieuwsbericht	BEMEFA lanceert app voor elektronische voorschriften voor gemediceerde voeders
11 maart	Nieuwsbericht	Rapportering van het antibioticagebruik en benchmarking: recente evoluties
23 februari	Links/Internationale rapporten	ECDC, EFSA en EMA rapport over antibioticagebruik en –resistentie bij mens en voedselproducerende dieren

Versturen van nieuwsbrieven / informatieve e-mails

Nieuwsbrieven en informatieve e-mails werden verstuurd op volgende tijdstippen:

12 januari	Nieuwsbrief januari
7 april	Vacature tijdelijke vervanging data-analiste
29 april	Nieuwsbrief april
5 mei	Nieuwsbrief mei
3 juni	Aankondiging + meedelen agendapunten 5 ^{de} adviesraad
23 juni	Nieuwsbrief naar aanleiding van BelVet-SAC rapportering antibioticagebruiksgegevens 2014
9 juli	Nieuwsbrief juli
9 september	Nieuwsbrief september
28 september	Nieuwsbrief nav richtlijnen antibioticagebruik in de diergeneeskunde volgens de Europese Commissie
19 oktober	Aankondiging stand AMCRA op Expovet
26 oktober	Aankondiging Antibiotic Awareness Day
17 november	Nieuwsbrief naar aanleiding van Antibiotic Awareness Day
20 november	Nieuwsbrief naar aanleiding van AMCRA op Expovet: Duiding debat

Persberichten en –contacten / politieke contacten

Persberichten werden overgenomen door nationale (VDV, Vilt, Varkensbedrijf, ...) en internationale (EPRUMA, PigProgress) organisaties.

22 juni	Persbericht	Persbericht naar aanleiding van BelVet-SAC rapport antibioticagebruik in de diergeneeskunde in 2014
----------------	-------------	---

juli	Persartikel	Varkensbedrijf 07-2015: 'Antibioticareductie geen extra kost, maar regelrechte besparing!'
22 september	Politiek contact	Ontvangst op het kabinet van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
16 oktober	Politiek contact	Hoorzitting Beneluxparlement: Het beleid inzake antibiotica – de bestrijding van antibioticaresistentie bij dieren (rapporteur: Sabine Vermeulen)
21 oktober	Politiek contact	Hoorzitting Vlaams parlement ivm antibioticagebruik veeteelt
13 november	Perscontact	Naar aanleiding van Antibiotic Awareness Day: contact met leden-landbouwjournalisten van BVLJ-ABJA: 'Stand van zaken en persbriefing met betrekking tot de reductie van het antibioticagebruik in de veterinaire sector in België'
18 november	Persbericht	Naar aanleiding van Antibiotic Awareness Day
18 november	Persbericht Belpork ism AMCRA	Naar aanleiding van Antibiotic Awareness Week over het datacollectiesysteem 'AB-Register'
December	Persartikel	Wallonie Elevage, décembre 2015 : 'AMCRA 2020 - Un plan ambitieux pour une meilleure gestion des antibiotiques en Belgique', door Luc Servais, awé asbl

Verdeling formularia, gidsen en posters

Onderstaand is een overzicht terug te vinden van de oplage en verdeling van formularia, gidsen en posters voor de verschillende diersoorten.

		Verdeeld versus oplage
Formularia voedselproducerende dieren	Eerste Editie versie 1, 2013 NL	1200/1200
	Eerste Editie versie 1, 2013 FR	1000/1000
	Eerste Editie versie 1.1, 2014 NL	250/250
	Eerste Editie versie 1.1, 2014 FR	250/250
Formularia hond, kat en paard	Eerste Editie, 2014 NL	1203/1500
	Eerste Editie, 2014 FR	730/1500
Gidsen rundvee NL + FR	2013	2000/2000
Gidsen rundvee NL	2014	860/1000
Gidsen rundvee FR	2014	550/800
Gidsen pluimvee NL + FR	2013	500/500
Gidsen pluimvee NL	2014	300/1000
Gidsen varken NL + FR	2013	2000/2000
Poster rundvee		4200/5000
Poster vleeskalveren	2013	50/100
Poster varken		2400/3000
Poster pluimvee		800/900

VI. Opleidingen / deelname aan studiedagen staf AMCRA

Deelname aan binnen- en buitenlandse congressen/studiedagen/persconferenties

5 maart	WVPA studienamiddag 'Autovaccinatie'
26 maart	Trouw Nutrition Belgium en Selko Feed Additives studienamiddag 'Meer gezonde dieren met minder antibiotica', deelname AMCRA aan panelgesprek

24 april	Persconferentie FAGG “Generisch of origineel: geen verschil voor de gezondheid”
18 mei	<i>Streptococcus suis</i> seminar
11 juni	Studiedag IFAH-Europe ‘Healthy animals, healthy food, a healthy future’, Brussel
10 september	Boehringer Ingelheim PRRSoonlijke controle-aanpak

VII. Diversen

24 februari	Overleg BCFI
23 maart	Vergadering met Boudewijn Catry, WIV – bespreking projectvoorstel antibioticagebruik en -resistentie One Health
30 april	Deelname Algemene Vergadering BEMEFA
29 mei	Animal Health Forum van pharma.be
9 juni	Overleg WIV/CODA/FAGG/FAVV ivm projectvoorstel One Health
4 augustus	Overleg BCFI over inhoud mobiel formularium
24 augustus	Overleg studenten ter voorbereiding Expovet
5 oktober	Overleg studenten ter voorbereiding Expovet

3. Overleg staf - Raden van Bestuur – Stuurgroepvergaderingen – Adviesraad

Stafvergaderingen

Deze vergaderingen van de AMCRA-staf (eenheid ‘Advies en communicatie’ en ‘Wetenschappelijke eenheid’) hadden tot doel de operationele activiteiten binnen AMCRA te coördineren en informatie uit te wisselen tussen de eenheid ‘Advies en communicatie’ en de ‘Wetenschappelijke eenheid’ en vonden plaats op volgende data:

5 januari
27 januari
9 februari
2 maart
16 maart
30 maart
20 april
4 mei
1 juni
8 juni
15 juni
29 juni
18 augustus
2 september
29 september
12 oktober
27 oktober
10 november
23 november
7 december
22 december

Raden van Bestuur

Er vond nagenoeg iedere maand een Raad van Bestuur plaats waarbinnen zowel de interne als de externe werking en de vooruitgang van AMCRA uitvoerig werden besproken:

---

4 februari
31 maart
28 april
26 mei
12 juni via teleconferentie
24 juni
16 september
13 oktober
18 november
25 november
22 december

Van elke vergadering van de Raad van Bestuur werd een verslag gemaakt met aanduiding van de plaats, duur en aanwezigheden.

Vergaderingen met de Stuurgroep

Deze vergaderingen hadden tot doel de voortgang van de activiteiten ter invulling van de doelstellingen opgelegd door de stuurgroep te bespreken (in het kader van de werking op basis van het Memorandum of Understanding en Visie 2020). Er werd eenmalig een strategiemeeting georganiseerd om de werking en toekomst van AMCRA meer gefundeerd te bespreken. Ook werd een overlegvergadering georganiseerd met de verschillende leden en partners van AMCRA in functie van de ontwikkeling van een convenant tussen overheden en sectoren om de realisatie van de doelstellingen van het Visie 2020 plan van AMCRA te bewerkstelligen. Deze vergaderingen vonden plaats op volgende data:

---

31 maart
26 mei
8 oktober
21 oktober: strategiemeeting
28 oktober: toelichting door AMCRA over de werking en realisatie aan het Raadgevend Comité van het FAVV
1 december: overleg convenant overheden – sector

Van elk van deze vergaderingen werd een verslag gemaakt met aanduiding van de plaats, duur en aanwezigheden.

Vierde adviesraad AMCRA

De vierde adviesraad vond plaats op 22 juni 2015. De agenda van de adviesraad zag er als volgt uit:

1. Welkom (Prof. Jeroen Dewulf – Evelyne De Graef)
2. BelVetSAC resultaten 2014 (Bart Hoet)
3. Evolutie van het veterinaire antibioticagebruik (Jeroen Dewulf)
4. Resultaten resistentiesurveillance voor *E. coli*: periode 2011 - 2014 (Estelle Méroc)
5. Stand van zaken - activiteiten AMCRA (Evelyne De Graef)
6. Datacollectie antibioticagebruik door de sector (Koen Mintiens)
7. Taken van de werkgroep 'Veterinaire antibioticabeleid' BAPCOC (Hein Imberechts)
8. Mogelijkheid tot vraagstelling en discussie

De verslaggeving van de adviesraad (met vermelding plaats, datum, duur, genodigden) gebeurde zowel in het Nederlands als in het Frans en werd overgemaakt aan de betrokken partijen.

Overleg met Bapcoc in het kader van 'One Health'

1 oktober	Bapcoc support meeting
8 december	Bapcoc support meeting
16 december	Vergadering 'Werkgroep Diergeneeskunde Bapcoc'

4. Wetenschappelijke begeleidings- en examencomités – bijwonnen doctoraatsverdedigingen

9 januari	Doctoraatsverdediging Joren Verbeke 'De rol van CXCR1 gen polymorfisme n in boviene neutrofielen en mastitis The role of CXCR1 gene polymorphism in bovine neutrophils and mastitis'
19 januari	Doctoraatsverdediging Steven Sarrazin 'Epidemiological reflections on bovine viral diarrhoea virus control in Belgian cattle herds based on experimental infections and observational studies'
28 januari	Begeleiding thesisstudente ULg, Katy Goëmé, als promotor: « Evaluation des pratiques de biosécurité dans les élevages de bovins wallons: un pas dans la lutte contre l'émergence de résistance bactérienne aux antibiotiques »
5 februari	ADLO - Demoproject "Verantwoord gebruik van antibiotica in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding", Geel
19 maart	EPIRES RF 12/6258 "Epidemiology of antimicrobial resistance in broilers at animal and population level", Merelbeke
1 april	CROSSCONTAM RT 12/03 "Antimicrobiële resistentie – Impact van kruisbesmetting van diervoeders met antimicrobiële middelen op de resistentieontwikkeling", Brussel
3 april	Demoproject "Duurzaam antibioticumgebruik in de melkveehouderij", Brussel
9 juni	TRANRISK "Onderzoek dat een bijdrage levert tot de kwantificering van het risico voor de mens van antimicrobiële resistentie overdracht via de commensale microbiota aanwezig op levensmiddelen", Brussel
4 september	Examencommissie thesis Katy Goëmé, ULg, « Evaluation des pratiques de biosécurité dans les élevages de bovins wallons: un pas dans la lutte contre l'émergence de résistance bactérienne aux antibiotiques », ULg
22 september	Lid examencommissie doctoraat Bénédicte Callens, 'Antimicrobial use and resistance in Belgian pig production' – Openbare verdediging
28 oktober	IWT Landbouwproject "Pathogenese, diagnostiek en preventie van darmgezondheidsproblemen bij vleeskippen", UGent
10 december	BIOCAMRISK "Biocidengebruik op varkens-en pluimveebedrijven en relatie tot antimicrobiële resistentieproblematiek", Brussel

5. Visie 2020 AMCRA – opstellen convenant tussen overheden en sectoren

De partners van AMCRA overlegden in 2015 met hun achterban om verdere invulling te geven aan Visie 2020, het plan van de sectoren dat duiding geeft aan het antibioticabeleid bij dieren in België. In navolging van de vraag vanuit AMCRA wat de rol van de betrokken overheden is in dit beleid werd door het FAVV initiatief genomen voor de opstelling van een convenant tussen overheden en sectoren. Het doel van het convenant is om duidelijkheid te creëren over de taakverdeling kaderend binnen de te nemen engagementen. Overleg tussen overheid en sectoren vond plaats op 1 december 2015 (zie: vergaderingen met de Stuurgroep). In 2016 zal het convenant gefinaliseerd worden en voorgelegd ter ondertekening aan AMCRA en haar partners/leden.

Realisaties van leden/partners AMCRA in 2015 kaderend binnen de Visie 2020 doelstellingen:

BEMEFA:

BEMEFA publiceerde in oktober 2015 een stappenplan om de 50% reductie in het gebruik van AB gemedicineerde voeders tegen 2017 mogelijk te maken.

Dat stappenplan houdt in dat er sinds 1 oktober 2015 geen voorschriften meer aanvaard worden voor AB gemedicineerde voeders voor vleesvarkens die ouder zijn dan 15 weken. Voor gemedicineerde voeders voor ontworming wordt een uitzondering gemaakt. De volgende stap betekent dat er voor AB gemedicineerde voeders sinds 1 januari 2016 enkel nog voorschriften aanvaard worden van bedrijfsbegeleidende dierenartsen. Vanaf 1 oktober 2016 gaat men nog een stap verder en worden er geen papieren voorschriften voor AB gemedicineerde voeders meer aanvaard, enkel nog elektronische.

In 2015 liep het elektronisch voorschrijven van gemedicineerde voeders via tablets en smartphones nog in het kader van een door de overheid goedgekeurd proefproject. Sinds 1/2/2016 beschikt BEMEFA over een officiële machtiging in het kader van het KB gemedicineerde voeders van 21 december 2006.

In het kader van de doelstelling “benchmarking” heeft BEMEFA in 2015 een tweede gedetailleerd individueel rapport opgesteld en ter beschikking gesteld van de fabrikanten van AB gemedicineerde voeders (periode 2009 – 2014). Deze benchmark werd toegelicht aan de betrokken fabrikanten tijdens een voorlichtingssessie. De basis voor deze nieuwe benchmark was de jaarlijkse enquête van BEMEFA waar voor een 6^e jaar op rij de gegevens inzake de productie van gemedicineerde voeders werden opgevraagd (anno 2014).

Parallel en aanvullend met de opstelling van een convenant tussen overheden en sectoren, heeft de mengvoederindustrie (BEMEFA) met de overheid (FAVV) een nieuwe versie van het convenant gemedicineerde voeders uitgewerkt. In dit convenant wordt het stappenplan van de sector vastgelegd en wordt tevens een tussentijdse doelstelling inzake reductie van AB gemedicineerde voeders vastgelegd.

BEMEFA werkte in 2015 – na overleg met de landbouworganisaties – een brochure gemedicineerde voeders uit (www.bemefa.be).

BEMEFA zorgde in 2015 ook voor de opvolging van het Convenant Zink. In het kader van dit convenant – afgesloten met de Ministers van Landbouw en Volksgezondheid – wordt het gehalte aan Zn in vleesvarkensvoerders (> 23 kg) vrijwillig beperkt tot 110 ppm (wettelijk maximum = 150 ppm). Deze reductie op niveau van het additief zink zorgt ervoor dat het inzetten van een veterinaire premix op basis van ZnO - als alternatief voor het antibioticum colistine – milieumatig meer dan gecompenseerd wordt.

De Hoge Raad van de Orde der Dierenartsen:

Het artikel 33bis, sinds september 2015 opgenomen in de Code der Plichtenleer door de Hoge Raad van de Orde der Dierenartsen, roept dierenartsen op om heel voorzichtig om te gaan met antibiotica. Dierenartsen dienen advies te geven over goed gebruik en moeten voorzichtig omspringen met moleculen die als zeer kritisch voor de humane geneeskunde worden benoemd. Dat is generiek van toepassing op alle dierenartsen. Concreet wil dat ook zeggen dat dierenartsen die niet verstandig omspringen met antibiotica, daar op termijn op aangesproken kunnen worden.

*“In het kader van de strijd tegen de antimicrobiële resistentie, gebruikt de dierenarts antimicrobiële middelen **na diagnose**, op weloverwogen wijze, en enkel voor wetenschappelijk en medisch onderbouwde behandelingen. Hij geeft bij het verschaffen of voorschrijven ervan **advies over het goede gebruik** aan de verantwoordelijke/eigenaar van de dieren. Hij waakt er in het bijzonder over de **aanbevelingen** te respecteren die door de **Wereld Dierengezondheidsorganisatie (OIE)** worden geformuleerd inzake het gebruik van antimicrobiële middelen met een kritisch belang voor zowel de humane gezondheid als de diergezondheid.”*

*“**De antimicrobiële middelen met een kritisch belang voor zowel de humane gezondheid als de diergezondheid op de lijst van de Wereld Dierengezondheidsorganisatie (OIE) zijn de fluoroquinolones en de cefalosporines van de derde en vierde generatie.**”*

Agrofront / Belpork – AB Register:

Sinds 1 januari 2014 verzamelt ‘Belpork vzw’ data over het antibioticumgebruik op bedrijfsniveau voor varkensbedrijven aangesloten bij Certus, CodiplanPLUS en Colruyt. In het kader van dit project ‘AB Register’ hebben 2500 deelnemende varkenshouders tussen december 2014 en januari 2015 hun eerste periodieke bedrijfsrapport gekregen. De wetenschappelijke eenheid data-analyse (zie II) heeft deze data gecontroleerd en gevalideerd voor het periodieke bedrijfsrapport, waarin alle registraties van 2014 worden verwerkt, voor het tweede rapport verschenen in juni 2015. Een derde bedrijfsrapport werd verstuurd in december 2015 – januari 2016, waarbij ook de evolutie van het gebruik wordt weergegeven in de benchmarkfiguren per diercategorie.

Retailsector - Colruyt:

Het meest recente **lastenboek** van het kwaliteitslabel van Colruyt Group omvat **nieuwe regels over het gebruik van antibiotica bij varkens**. Colruyt Group ondersteunt de doelstellingen van AMCRA om tegen 2020 het antibioticagebruik met 50% te verminderen. Daarom werden verscheidene van de aanbevelingen van AMCRA overgenomen in het lastenboek voor de producenten van varkensvlees.

Als algemene regel wordt gestreefd naar een zo laag mogelijk gebruik van antibiotica op bedrijfsniveau. Dit concretiseert zich in het gebruik van antibiotica uitsluitend voor curatieve redenen, na diagnose door de bedrijfsbegeleidende dierenarts. Als leidraad bij de keuze van een antibioticum wordt het AMCRA ‘Formularium voor verantwoord gebruik van antibiotica’ naar voren geschoven, waarin de antibiotica worden opgedeeld in 1ste, 2de en 3de keuzemiddelen. Het lastenboek benadrukt tevens het respecteren van de voorwaarden voor gebruik, die worden

voorgesteld door de kleurcodes toegekend aan actieve substanties (geel-oranje-rood). Dit wil eveneens zeggen dat rode producten niet meer in de voorraad van de veehouders mogen aanwezig zijn.

Het opstellen van een behandelplan waarin standaard behandelingen welomschreven dienen te worden, wordt door Colruyt Group voorgesteld als onderdeel van de bedrijfsbegeleiding door de bedrijfsbegeleidende dierenarts. Het actiepunt 'Ieder bedrijf een plan', opgenomen in Visie 2020 van AMCRA, omschrijft tevens een plan van aanpak waarin vermeld wordt welke antibiotica in de voorraad aanwezig mogen zijn, hoe deze moeten bewaard worden en voor welke bedrijfseigen indicaties deze mogen toegepast worden na een initiële diagnose door de bedrijfsbegeleidende dierenarts.

Wat het gebruik van de gemedicineerde voeders betreft, mag het voeder voor de aan Colruyt Group geleverde dieren geen antibiotica bevatten voor preventieve doeleinden. Het toepassen van topdressing van antibiotica rechtstreeks in de voederbak is verboden.

Naast specifieke regelgeving over het verantwoord antibioticagebruik wordt door het lastenboek een goede infrastructuur en management van het varkensbedrijf opgedragen om een optimale bioveiligheid, dierenwelzijn en –gezondheid te bereiken en aldus een verminderd antibioticagebruik.

II. Wetenschappelijke eenheid

1. Activiteiten AMCRA Wetenschappelijke eenheid – data-analyse antibioticagebruik

De voornaamste activiteiten van de wetenschappelijke eenheid waren de oplevering van twee nieuwe periodieke bedrijfsrapporten (2014.P2 en 2015.P1) voor varkenshouders in juni (2014.P2) en december (2015.P1). Aan deze oplevering ging telkens een periode van verzameling vooraf, gevolgd door controle en validatie van de registraties en bedrijfsgegevens, programmatie van de database, opmaak van de verschillende benodigde rapport templates, en manuele productie van Excel-rapporten die vervolgens getransformeerd werden naar pdf-rapporten. Voor de rapporteringsperiode 2014.P2 werden in totaal 2664 rapporten opgeleverd, voor 2015.P1 waren dat er 2735. In januari 2015 werd ook nog een resterende batch van een 600-tal rapporten voor 2014.P1 aangemaakt.

Andere activiteiten van de wetenschappelijke eenheid in 2015:

- Verfijnen methodiek in kader van periodieke bedrijfsrapportering AB Register.
- Revisie van de antibiotica-lijst (met concentraties, DDDA-waarden en LA-factoren) voorafgaand aan de productie van rapporten, zowel voor 2014.P2 als 2015.P1.
- Uitwerken van de methodiek voor het benchmarken van en rapporteren aan de verschaffers in AB Register.
- Adviesverlening omtrent de uitbouw en werking van het datacollectiesysteem Sanitel-Med van de overheid, zowel op vlak van input als output (samen met AMCRA eenheid 'Advies en Communicatie').
- Adviesverlening omtrent de uitbouw en werking van AB Register, zowel op vlak van input als output (samen met AMCRA 'Advies en Communicatie').
- Organisatie van een tweedaagse meeting van de Europese expertengroep rond datacollectie en kwantificatie van AB gebruik (samen met AMCRA 'Advies en Communicatie').

- Ontwikkelen visie omtrent de bouw van een datawarehouse voor de automatisering van de data-analyse.
- Communicatie rond werking en resultaten van AB Register (samen met AMCRA 'Advies en Communicatie').
- Opvolging werking/adviezen van ESVAC.

Vergaderingen / presentaties / conferenties

15/01/2015 – 18/01/2015	AgriFlanders: voorstellen / vragen beantwoorden omtrent periodiek bedrijfsrapport
02/02/2015	Overleg met Belpork in kader van samenwerking binnen AB Register
06/03/2015	Werkgroep AB Register
13/03/2015	Overleg met DGZ in kader van werking Wetenschappelijke eenheid en de uitbouw van een datawarehouse
06/05/2015	Overleg met Belpork rond methodiek voor periodieke bedrijfsrapportering
03/06/2015	Vergadering organisatiecomité meeting Europese expertengroep
08/06/2015	Overleg met Waalse dierenartsen/landbouworganisaties in kader van oprichting en werking BIGAME
10/06/2015	Werkgroep AB Register
25/06/2015 – 26/06/2015	Meeting Europese expertengroep rond datacollectie en kwantificatie van AB gebruik
06/07/2015	Vergadering Sanitel-Med stuurgroep
14/07/2015	Vergadering met Sanitel-Med – AB Register – BIGAME rond taakverdeling data-collectie AB gebruik
06/08/2015	Vergadering Sanitel-Med stuurgroep
10/08/2015	Vergadering Sanitel-Med in kader van software ontwikkeling
19/08/2015	Werkgroep AB Register – consultatievergadering dierenartsen
08/09/2015	Vergadering Sanitel-Med stuurgroep
09/09/2015	Overleg met AB Register en Belplume in kader van uitbreiding AB Register naar pluimvee
10/09/2015	Overleg met Belpork in kader van samenwerking binnen AB Register
11/09/2015	Overleg met AB Register en FAGG in kader van data-transfer AB Register → Sanitel-Med
23/09/2015	Overleg met software ontwikkelaar 1 in kader van offerte aanvraag voor datawarehouse
29/09/2015	Overleg met FAGG over antibiotica lijst
07/10/2015	Overleg met software ontwikkelaar 2 in kader van offerte aanvraag voor datawarehouse
09/10/2015	Overleg met software ontwikkelaar 3 in kader van offerte aanvraag voor datawarehouse
22/10/2015	Overleg met AB Register in kader van rapport 2015.P1
28/10/2015	Overleg met BCFI en FAGG in kader van gegevensuitwisseling voor AB lijsten in Sanitel-Med en AB Register
30/10/2015	Overleg met AB Register in kader van rapport 2015.P1

03/11/2015	Overleg met AB Register in kader van verschafferrapport
13/11/2015	Overleg met BQS en AB Register in kader van overname AB Register door AMCRA
18/11/2015	Deelname BAPCOC conferentie 'One Health' n.a.v. Antibiotic Awareness Day
20/11/2015	Overleg met Imengine en AB Register in kader van uitbreiding AB Register met pluimvee
27/11/2015	Varkensacademie: voorstellen resultaten 2 jaar AB Register
08/12/2015	Vergadering Sanitel-Med stuurgroep
15/12/2015	Overleg met FAGG omtrent ESVAC methodologie

III. Administratie en management

Digitale optimalisatie binnen werking AMCRA

AMCRA beschikt sinds **mei 2015** over een 'cloudserver' en 'Rackspace' mailingsysteem. Voordien werd gewerkt met opslag van gegevens op eigen PC en back up hiervan, en e-mail via Gmail accounts.

'OwnCloud' is een serversysteem 'in the cloud' dat toelaat om documenten ten alle tijde te synchroniseren en zodoende updates van documenten te kunnen delen met de volledige AMCRA staf (eenheid 'Advies en communicatie' en 'Wetenschappelijke eenheid'). Opslag via 'OwnCloud' zorgt ervoor dat documenten niet enkel toegankelijk zijn via eigen pc, maar ook via de ownCloud website.

Door de beschikking over een eigen mailingsysteem via 'Rackspace' kunnen agenda's van de AMCRA staf gesynchroniseerd worden met mobiele toestellen en kunnen probleemloos vergaderverzoeken uitgevoerd worden.